

Behalve deze Spaansche kever, zijn er nog andere, die, al kunnen zij hun stamboom niet zoo ver terug rekenen, toch ook van ouden huize zijn. Dr. Speiser herinnert er aan in zijne »Beziehungen faunistischer Untersuchungen zur Tiergeographie und Erdgeschichte« (Schr. Phys. oekon. Ges. Königsberg XLVI, 1905, S. 154), dat Meunier in fossiele kevers uit venen van Lauenburg aan de Elbe, thans nog levende soorten herkennen kon: *Donacia bicolora* Zschach, *D. discolor* Panz. en *Erirehinus acridulus* L. Deze veenlagen zijn ontstaan in den z.g. Interglaciaaltijd.

A. J. VAN ROSSUM.

Eene geluid makende *Gryllotalpa*-larve.

Ik bezit eene bijna uitgegroeide *Gryllotalpa*-larve, en houd deze levend in eene groote glazen kom met teelaarde en plantenwortels. Zij heeft op school in alle klassen hare kunstjes moeten vertoonen: graven, zich verdedigen, schrikstanden aannemen enz. Daar de grootste klasse 30 leerlingen telt, en telkens 4 leerlingen te gelijk toezagen, keerde de veenmol meestal goed vermoeid naar hare verblijfplaats terug. Nu is het mij al tweemaal gebeurd, dat deze larve d a a r n a, hoorbaar voor de geheele klasse, geluid voortbracht. Bij de eerste keer bevond zij zich in een blikken chocoladebusje met weinig aarde (ik had haar in dat busje naar eene andere school medegenomen); het geluid klonk helder en sterk. Bij de tweede keer bevond het dier zich in de bovengenoemde glazen kom met veel aarde; het geluid klonk toen dof en veel minder sterk. Het klinkt ongeveer als »kerrr«, of beter, het lijkt op dat, hetwelk voortgebracht wordt, wanneer men een groot remontoir-horloge opwindt, doch met de è-klank. Ik begrijp

nu, waarom de Duitschers dit dier »werre« noemen, maar niet, hoe het geluid voortgebracht wordt. Het is mij niet gelukt, het dier geluid te doen geven, terwijl ik het in de hand had, of terwijl ik er mede experimenteerde. In de boeken vind ik alleen vermeld, dat de mannetjes 'snachts met de vleugels een zwak geluid voortbrengen. De vraag rijst bij mij op: hoe kan men weten, dat een 'snachts geluid gevend mannetje dit geluid met de vleugels voortbrengt?

Na boven beschrevene waarnemingen ben ik er zeker van, dat niet alleen de mannetjes, maar ook (de wijfjes? en) de larven geluid kunnen voortbrengen, en wel hoogstwaarschijnlijk niet met de vleugels.

A. C. OUDEMANS.

Acarologische Aanteekeningen XXIV.

OERSTIGMATA.

HENKING (Zeitschr. wiss. Zool. v. 37, p. 70, 71; 1882) beschrijft aan de eihuid der *Thrombidium*-larven »ein ganz eigenthümliches jederseits am Körper des Thieres befindliches Gebilde, welches ungefähr die Gestalt eines Trichters hat. Die weite Oeffnung desselben ist der Körperwandung eingefügt, das Abflussrohr ist schräg nach hinten und unten gerichtet und setzt sich an eine im Apoderma vorhandene Oeffnung.« Hij noemt dit orgaan »nicht unmöglich der Rest einer Urtrachee.« »Sobald die Eischale gesprengt ist, . . . beginnt das Organ seine Verbindung mit dem Apoderma zu lösen. Binnen kurzem hat es sich ganz zurückgezogen und erscheint dann nur als ein kurzer und breiter Zapfen dicht hinter dem ersten Beinpaare.« Op p. 81 noemt hij deze »Zapfen« »das aus der Urtrachee hervorgegangene Gebilde.« Sedert HENKING wordt echter dit orgaan kortweg »Urtrachee«